

**MASOVNA -
ZAVOD NEINSTITUCIONALNE KULTURE**

25. številka glasila

MASINFO

Novice o, okoli in zaradi Mostovne

Podpis pogodbe o brezplačnem najemu in upravljanju Mostovne med Zavodom Masovna in MO Nova Gorica

V petek, 2.8.2002 sta v.d. direktor Masovne Tomaž Ljubič in župan MO Nova Gorica Črtomir Špacapan podpisala pogodbo o brezplačnem najemu in upravljanju Mostovne. Z njo je Masovna za naslednjih pet let dobila v upravljanje kompleks Mostovna.

Nadaljnji potek urejanja Mostovne

Kot smo že poročali, je potrebno še urejanje notranjosti Mostovne. Iskanje dodatnih finančnih virov se je v času poletnih dopustov (ne naših ;-)) nekoliko zavleklo. Kljub temu računamo na skorajšnje dokončanje tlakov in nato ureditev dela prostorov: pisarn, čitalnice in info točke ter večnamenske kavarne - dvorane. Električna prijava počasi, so nam pa hkrati z obnovo ulice asfaltirali del dvorišča. Glavnina urejanja bo potekala v mesecu septembru, tako da se lahko pripravite na morebitno delovno soboto.

Eko – obnova

V zavodu se zavedamo problematike izkoriščanja narave, ki jo povzroča prevelika industrijska proizvodnja. Zato smo se odločili, da opremimo Mostovno z rabljenim pohištvom, ki največkrat konča na kosovnem odpadu. Če imate doma kose pohištva, ki so vam v napoto in so hkrati še vedno uporabni, se nam javite. Zaželeni so predvsem kavči, stole, mize in omare. S tem bomo skupaj ubili ne dve, ampak tri muhe na en mah. Rešili se boste nepotrebnih predmetov, Mostovna bo opremljena in s takšno reciklažo prispevamo svoj delček k nižji stopnji izkoriščanja narave.

Radio Mostovna

Po krajši prekinitvi lahko pričakujete vašo priljubljeno radijsko oddajo v petek 23.8. ob 21h na valovih Radia Robin.

Ne prezrite

Ne prezrite naslednje septembrske številke, v kateri bomo podrobneje predstavili program na Mostovni in projekte Masovne.

Še en pečat in Mostovna je naša... (foto David Verlič)

Masinfo - glasilo Zavoda Masovna
Vpis v Evidenco javnih glasil št. 1718
Glavni in odgovorni urednik: Marko Rusjan
Tehnično urejanje: Simon Markič

Prispevke v tej številki so pripravili Neža Kodrič, Simon Markič, Matej Otrin, Marko Rusjan, Varja Velikonja in David Verlič.
Na naslovnici: podpis pogodbe o upravljanju Mostovne, foto Mirka Čubelj.

Izid glasila omogočata MO Nova Gorica in M Servis Nova Gorica
Tisk: Tiskarna ZIP Solkan, naklada: 2.500 izvodov
Nova Gorica, avgust 2002

Prispevke, obvestila in komentarje za naslednjo številko pošljite na elektronski naslov masovna@hotmail.com ali na Zavod Masovna, p.p.1, 5000 Nova Gorica. Vabljeni ste tudi k otvoritvenim delom na Mostovni in v pisarno na Prvomajski ulici, nasproti Gostola, telefon 05 3023 440.
Masinfo na internetu: <http://www.masovna.org/masinfo>

Vozi me vlak v daljavo...

Prostorski problem t.i. mladinske kulture oz. kakršnegakoli početja izven domene kapitala ali udinjanja vladajočim elitam je zopet izbruhnil na površje. Tokrat pa se je problem premaknil še onkraj točke prostorske stiske. Zasedba stavbe na Kurilniški 3 v Ljubljani, preimenovane v Avtonomni center Molotov, je zopet odprla temeljno vprašanje, o katerem se je dolgo molčalo, vprašanje lastnine. Že same izjave v stilu »lastnina je sveta«, kažejo na njeno tabuiziranost in nenadajne morda celo na teološki izvor koncepta lastnine. Točka, na kateri se je javnost razklala, je prav vprašanje lastnine. Prevladujoča ideologija seveda reproducira koncept nedotakljivosti zasebne lastnine in pri tem sledi liberalističnemu prepričanju, da se nihče ne sme vtikati v posameznika in njegovo lastnino. Poskusi utemeljevanja dotakljivosti lastnine, kot se kaže v primeru zasedništva (»skvotanja«) stavb, pa so največkrat označeni za intelektualno natolcevanje, ki ne more in ne sme ogroziti Njenega božanstva Lastnine. Lastnina je problematična vsaj iz dveh pogledov. Prvi je zgodovinska konstitucija lastnine. Drugače povedano, kako je določena lastnina nastala, kako se akumulira, kaj sploh sestavlja lastnino, katero in čigavo delo je pretvorjeno v lastnino. Vsa ta vprašanja civilno pravo elegantno ignorira, da lahko obdrži konsistentnost samega pravnega reda. Drugi pogled pa zajema sam položaj lastnine v družbeni strukturi. Lastnina namreč deluje omejevalno s tem, ko onemogoča ne-lastnikom razpolaganje z objektom lastninske pravice. Ta razkorak med lastnino in pomanjkanjem prostorov je najbolj viden prostemu očesu. Zapuščene, propadajoče stavbe na eni strani, in potreba po življenjskih prostorih s strani mladih in revnih na drugi strani. In prav v tem razkoraku, ki razkriva vso nefunkcionalnost lastnine, lahko vsakdo prepozna neškodljivost zasedništva, nekateri pa tudi njegovo koristnost. Vsaj v ponovnem oživljanju mrtvih delov naselij.

Mnoge je morda presenetila stopnja agresivnosti, s katero je nastopil lastnik zasedenega objekta Slovenske železnice in vzporedni represivni pritisk policije. Razlogi za presenečenje so odveč. Toleranca do zasedništva pomeni priznavanje legitimnosti takega početja in s tem je sam pravni koncept lastnine ogrožen. Na videz trdni pravni red, ki vsekakor temelji tudi na lastnini, bi s tem začel nevarno pokati. Razpoke bi v doglednem času lahko postale prevelike. Če pa zasedba privzame še obliko aktivnega družbenega dejavnika, je kritična meja prestopljena. Reakcija dveh realnih vej oblasti – kapitala

in države je tako pričakovana, prej obrambna kot napadalna. V svoji nerodnosti pa je kombinacija obeh oblasti s kršenjem lastnih pravil pridobila dodatne nasprotnike, ki bi ob drugačnem razpletu morda molče pritrdili pravno pravilnim postopkom izselitve molotovcev. Zakaj torej takšen način obračunavanja? Je kriza res že tako globoka, da nimajo boljših rešitev? Ali poskušajo diskreditirati nekatere nasprotnike vključevanja Slovenije v NATO pakt, s tem ko morajo braniti zasedbo tuje lastnine, kar je v slovenski družbi zločin nad zločini? Nekdo ki zagovarja brezdelne okupatorje tuje lastnine pač ne more imeti tehničnih argumentov pri debati o NATO-u. Javno mnenje namreč veliko odločnejše stoji za lastnino kot sveto pravico kot pa za vključitvijo v NATO. Skok nazaj k vprašanju zasedništva pa nujno zbuja napovedi o prihodnosti takšne prakse. V Sloveniji je redko prišlo do zasedb zapuščenih stavb z namenom aktivnega družbenega delovanja. Prav gotovo je veliko primerov, ko si posameznice in posamezniki zasilno zagotovijo spalni prostor v od vseh pozabljenih stavbah. Pojavlja se več starih zapuščenih hiš, dostop do novega stanovanja je povezan z biološkim stanjem sorodnikov ali kreditne sposobnosti, tako da perspektive za povečanje zasedništva obstajajo. In zasedništvo ima nedvomno vlogo popravljanja zgoraj omenjenih razkorakov med preveč in premalo. In tu se zaenkrat mudimo samo pri zasedništvu stavb. Kakšno grozo bi šele povzročila zasedba tovarne, poslovnega centra ali vlaka! Pa čeprav bi šlo le za začasen, simboličen kolektivni prevzem. Živi bili, pa videli...

Marko Rusjan

Obljubljena dežela- komu?

Halo, halo...

Kot sem obljubil, se vam sedaj javljam iz centra moči, iz obljubljene dežele.

Iz sveta, kjer se vse prične in konča na BIG (big sky, big apple, big money, big shit,...). In najpogosteje zapisana beseda BIG niti ni tako naključna. Najprej je bil big God, ampak je bil sam, osamljen, zato mu je bilo potrebno priskrbeti družbo, učenca. In zakaj mu ne bi te družbe delali prav Američani, saj so tako BIG. O, mogoče pa so izbranci, so tisti posebneži, ki si zaslužijo takšno nagrado. Sam Bog jih je izbral za super "nacijo". In najprej so se mu oddolžili tako, da so na vsak "zelenec" napisali: IN GOD WE TRUST. Tu pa se nam zastavi vprašanje: Kdo je v tej igri vladar - Bog, dolar ali Američan. Zaenkrat vsi trije kar dobro sodelujejo pri delitvi prestola. Načeloma velja pravilo - roka roko umije. In ker so pač edini izbranci, so postali Bogu tako podobni, da prevzemajo njegovo vlogo jemanja pravice v svoje roke, a še vedno v njegovem imenu.

Ekstremizem? Ne, kje pa, le Božji interes za obvarovanje "pravice, poštenja in demokracije", pa čeprav na račun brezdomcev, lačnih in tisočih nedolžnih žrtev. Pravica je pač pravična in ne da se ji oporekati. Saj je tudi Bog pravično naročil vesoljni potop in tudi ta isti Bog je v prah spremenil mesti Sodomo in Gomoro s tisočimi nedolžnimi žrtvami. Pa če Bog ni pravičen. In ker je sedaj ta Bog že malo v letih in postaja že utrujen, si je pač moral poiskati učenca, ki bo nadaljeval njegovo delo. Dobil si je pravega; najpametnejšega in največjega, njemu podobnega. In ker Američan ni avtentičen, temveč le zbirka vseh mogočih narodnosti sveta, lahko mirne duše opravičuje svoja dejanja: "V imenu vseh za lepši jutri".. Ne izplača se niti dvomit, le mirno prikimavat in sledit čredi ovac, ki nudi namišljeno varnost. Vsak dvom je potrebno kaznovati (kazen je v imenu pravice) in ve se, kdo postane črna ovca. Pred kom pa nas varuje ta čreda? Tako nas je strah jutrišnjega dne, da se pod utvaro varnosti in predvidljive prihodnosti hitro zatečemo na toplo in varno. Ampak čim postanemo del te črede, izgubimo tisto pravo svobodo, od takrat dalje le še govorimo o svobodi in vabimo še druge ovce, da se nam pridružijo, saj nočemo biti edini, ki smo svobodo izgubili. Še komu drugemu bi po slovensko privoščili, da stopi v drek. Varnost v objemu božje matere Amerike. Varnost, ki je ni, je le propaganda v korist utilitarističnega Boga.

Tu pa bi se zastavilo vprašanje za naše vrle politike, čemu tako intenzivno proameriško obnašanje. Kaj jih je zaslepilo, da so tako prepričani o dobroti matere boginje Amerike. V čredi, kjer so celo njeni lastni otroci lačni in brez strehe nad glavo. Kjer povprečni delavec veliko težje preživi mesec kot slovenski. Kjer je vsaka usluga drago zaračunana in si jo lahko privoščijo le tisti, ki ga ima ta mati posebej rada. V deželi suženjskega potrošništva, kjer si IN edino, če temu tržno-suženjskemu potrošništvu uspeš slediti. Takrat za njih nekaj veljaš, takrat si v centru pozornosti, takrat si v čredi opazen. To pa v čredi zvišuje lastni ego. Ego tekmovalnosti, umazane igre, pa čeprav samo za trenutek pozornosti. In tudi ta trenutek je treba prodati za širjenje propagande, za umetniški nasmeški presrečnih ljudi, da le vsi nasedejo in tupo ploskajo ter mahajo z zastavicami v imenu pravične, svobodne in poštene Amerike, kjer so za "vse" ljudi enake možnosti.

In vsaka čreda brez pastirja je izgubljena. Kadar prva ovca stopi v prepad, ji druge vedno sledijo in na koncu je cela čreda v prepadu, iz katerega ni povratka. Zato pa si je čreda ustvarila pastirja - Boga, ampak hkrati pozabila, da ta Bog ni ustvaril črede po svoji podobi, ampak je Boga ustvarila čreda po svoji podobi.

Matej Otrin

Afera frizbi

Zgodilo se je neizogibno. Nisem dobil frizbija. Na Poletni sceni v Novi Gorici mi niso želeli podariti brezplačnega reklamnega frizbija, ker sem bil, po besedah šefa šanka, v neprimerni družbi.

Prosil sem. Bil sem dostojno vljuden. Ampak nič. Vsi ostali so ga dobili. Jaz ne! Niso mi želeli dati prekletega kosa rumene plastike. Zakaj? Kaj je narobe z mojo družbo? Kdo lahko sodi mojo družbo? Zakaj so si lahko nekateri (z nasmeškom na obrazu) podajali frizbi in jaz ne? Moj obraz je bil mrk. Nisem razumel. Nisem dojemal, zakaj zaradi moje družbe ne dobim frizbija.

Seveda nisem bil prvi, ki ni dobil frizbija. Pred mano ga niso želeli dati moji »neprimerni« družbi – študentu, ki je lansko poletje tudi sam skrbel za dogajanje na Poletni sceni. Uradna izjava na vprašanje, zakaj ni dobil frizbija, je bila skorajda moralno vzgojna pridiga. Dan prej naj ne bi prosil za dovoljenje za predstavitev neke brezvezne mize na Poletni sceni. In to je bila kazen. Seveda, naredil je zločin in sedaj sledi kazen. Zveni logično. Če bi živel v Rusiji. Toda to se je zgodilo v Novi Gorici, ki verjetno še ni na ruskem ozemlju. Šef šanka je bil odločen. Nič frizbija... Ne za študenta in ne za fotografa. Ok. Z žalostnimi očmi sem se s študentom odpravil na zidek. Dovolj sem imel jebanja v glavo. Dovolj je bilo napetosti v zraku. Na poti do zidka se je zgodil preobrat, ki je spremenil žalost v neizmerno veselje. Prijazni študentki sta nama darovali svoja frizbija! Neverjetno! Med nami so še dobri ljudje. Na obrazu se mi je zarisal nasmešek. Čutil sem veselje. V rokah sem držal frizbi. Mahal sem z njim. Imel sem ga.

Na presunljiv način je mrka namera šefa šanka, da mi ne da frizbija, propadla. Seveda sem želel priti zadevi do konca. Zato sem se odpravil na firmo, ki jo je reklamiral frizbi, in jih vprašal, ali so oni naročili, naj frizbije dajejo samo tistim, ki imajo primerno družbo, in zakaj je moja družba neprimerna. Začuden so me poslušali in mi razodeli, da so frizbiji za vse. Ne glede na mesto v družbi, raso ali spolno opredelitev. Skratka, zgodila se je afera frizbi, ki je glede na pomembnost v vsakdanjiku posameznika, konkretno lahko na zadnjem mestu. Seveda. Debata je otročja. Toda gre se za princip. Zakaj se nekdo lahko odloči, da mi ne da frizbija? Lahko zaradi različnih vzrokov, ki bi jih morda tudi spoštoval. Toda ne zato, ker sem v neprimerni družbi. To je bolno.

David Verlič

Omreženi z glasbo (da o drugem ne izgubljamo besed)

Nekoč je bilo..

PopKomm, ne več kot pet let nazaj. Predstavnika računalniškega giganta IBM in glasbenega mastodonta Sony Music nam ponujata svoje poglede na nove možnosti glasbe in glasbene industrije v internetu. Računalnikar navdušeno razpreda o tem, kako bodo izgledale spletne trgovine: pametni sistem ti bo poleg plošč ponudil še majice, plakate in drugo šaro tvoje priljubljene skupine, ter ti celo svetoval na podlagi tvojega okusa. Na koncu naštevanja vseh možnosti in kombinacij pade celo pregrešna zamisel: zakaj bi se sploh trudil z naročanjem in čakanjem na nekakšne plošče, če lahko k sebi preneseš glasbo samo?

Sonyeva vizija je bila nasprotno čisto brez idej. Pokazali so spletne strani lokalne muhe enodnevnice, s katerih naj bi si oboževalci proti plačilu prenesli slike in besedila. Bledo, prozorno zaslužkarstvo.

IBM-ove ideje se nam danes zdijo samoumevne in se z njimi srečujemo praktično povsod na internetu, kjer kupujemo glasbo in sorodne stvari - od Amazona do CDNow, Big Banga ali Stater. A spomnimo se: pred petimi leti je bil internet še zelo nova stvar, katere praktično uporabnost je bilo treba šele odkriti. Spletne trgovine so šele začele nastajati in se razvijati, kup omejitev pa je bil tudi na strani računalnikov. Za prenos glasbe z ene plošče bi pri takratnih hitrostih povezav recimo moral čakati kake tri dni, kar bi te (celo ob za danes smešno nizkih cenah telefonskih impulzov) stalo več kot v trgovini kupljen CD. Več kot dve ali tri plošče si na takratne računalnike niti ne bi mogel shraniti, CD pekači pa so tudi bili zelo redko razkošje. Kamena doba? Pomislite, kdaj ste dobili svoj prvi telefonček, za katerega se vam zdi, da ga uporabljate že celo večnost.

Zgodilo se je.

Tehnika je šla naprej. Internetne povezave so postajale vse hitrejšje, kibernavtov je bilo vedno več, predvsem pa sta omreženi svet pretresli dve besedi: mp3 in Napster. Prva je ponudila stisnjeno obliko zvočnega zapisa, primerno za pretakanje in shranjevanje. Druga je omogočila, da so stotisoči po vsem svetu začeli glasbo in ostale vsebine med sabo prosto izmenjavati. Veselje je trajalo kar nekaj časa, toliko, da je glasbena industrija pognala svoje mogočno kolesje. In začela mleti.

Prijateljsko izposojanje in presnemavanje CDjev je seveda splošna praksa, ki jo dovoljujejo tudi zakoni o avtorskih pravicah. Problem nastane, ko je takšnih "prijateljev" nekaj sto tisoč ali še več. Z začetkom množične izmenjave glasbe je prodaja nosilcev zvoka dejansko nekoliko padla in v očeh glasbenih mogotcev je bil krivec očiten. Napster in njemu podobne je bilo treba na vsak način onemogočiti. Če ne po pravni poti, kar se je zgodilo z Napsterjem in nedolgo nazaj še z odličnim Audiogalaxyem, pa z umazanimi triki. Na preživele izmenjevalne sisteme, kot so npr. Kazaa, Morpheus ali eDonkey, so založbe začele podtikati cele kupe namerno pokvarjenih posnetkov svojih varovancev, kar naj bi uporabnike odvrglo od nepravilnih virov glasbe. Novi ameriški zakoni pa naj bi založbam celo dovoljevali uporabo hekerskih prijemov za onemogočanje brezplačne in nekontrolirane izmenjave glasbe.

Kdo ima prav?

Prosta menjava nekaterih izdelkov je bolj ali manj običajen pojav. V svetu računalništva mogoče nekoliko bolj, a ne brez premisleka. Dober brezplačen program je recimo dobra reklama za avtorja, ali možnost za zaslužek pri nadgradnjah ali storitvah, povezanih z njim. Hkrati je za to področje značilna visoka racionalizacija in učinkovitost. To so imeli v mislih tudi pri IBM, ko so govorili o prenašanju glasbe. Če pogledamo ceno CD plošče v trgovini, ugotovimo, da gre za avtorske pravice, izdelavo CDja in samo založbo manj kot polovica zneska. Ostalo poberejo distributerji in prodajalci (in seveda država), ki z glasbo, ki si jo želimo poslušati, nimajo prav veliko zveze. Če bi torej želeli imeti samo glasbo, bi bilo zanj primerno plačati približno tretjino normalne cene. Odlično za uporabnike, nesprejemljivo za glasbeno industrijo, kamor sodijo tudi prej omenjeni distributerji in trgovci, ki bi ostali brez dela. Za tako okostenel stroj bi bil preobrat prevelik.

Glasbenemu poslu so razcvet in dobičkonosnost v veliki meri omogočili ravno digitalni nosilci, predvsem CD plošče. Nizki stroški izdelave in prevoza ter cenene naprave za predvajanje so CDje razširile prav povsod in pri milijonskih nakladah omogočale neznanse dobičke. Vendar pa je zaradi - enako cenениh in preprostih - možnosti kvalitetne reprodukcije nosilcev vsebin od tu prišla tudi nevarnost nenadzorovanega razširjanja.

Za ta problem založbe še niso našle pravega odgovora. Dosedaj se je vse vrtele le okoli plačevanja: posebna taksa na zapisovalnike CDjev, in prazni "audio" CDji, pri katerih je bila v ceni že kao zajeta odškodnina za avtorske pravice. Ali iskanje glasbenega zapisa, ki bi za razliko od anarhičnega .mp3 preprečil zastojarsko rabo in omogočil prodajanje - pogosto za ceno, višjo od tiste na CDju.. Najbolj odmevna in uporabljana možnost, ki obenem zahteva najmanj miselnega napora, pa je represija in onemogočanje sistemov izmenjave.

Očitki za padec prodaje plošč v trgovinah so v resnici le delno utemeljeni. Da se je prodalo opazno manj singlov, je verjetno res posledica izmenjave preko interneta. Najštevilčnejša, nezahtevna publika posluša in kupuje pesmi, ne celotne albume. Pesem si prenese in zato singla ne kupi. Obstaja pa še druga plat: na internetu je (bilo) preko proste izmenjave mogoče spoznati tudi manj znane izvajalce in skladbe, kar je marsikoga prepričalo za nakup "prave" plošče, in seveda dvignilo prodajo.

Obe dejstvi načinu dela velikih založb nista v prid. Zanje je namreč mnogo enostavneje in donosnejše, če imajo enega izvajalca s hitom, ki se proda v desetmilijonski nakladi, kot da bi isto število plošč doseglo deset ali petdeset drugih skupin skupaj. Na eno skladbo, ki se vrti na MTVju, pride deset tisoč takih, za katere ne bo izvedel nihče. Ne bo jih kupil, ne bo plačal za avtorske pravice. Govoričenje založb o kratenju pravic izvajalcev dobi čisto drugačen pomen, če pomislimo, koliko glasbenikov sami zapostavljajo na račun redkih izbrancev. Na internetu so, vsaj načelno, možnosti bolj enakopravne.

Kje smo?

Ok, če spadate med prej omenjene nezahtevne poslušalce, boste svojo priljubljeno pesem našli na tem ali onem koncu in si jo prenesli. Seveda po vsej verjetnosti nelegalno, preko raznih mp3search in podobnih, ki vam računalnik do konca življenja napolnijo z reklamami in špijanskimi programi.

Je pa tudi veliko strani, kjer si posamezne pesmi ali video spote lahko omislite po vseh predpisih in še vedno brezplačno, recimo epitonic.com ali sputnik7.org, ali strani nekaterih glasbenih založb. Težave pa so, ko si recimo zaželimo celoten album... pri čemer se z nostalgijo spomnimo goriške knjižnice. Do uvedbe varčevalnih ukrepov je tu s polno paro delovala glasbena soba s solidno ponudbo. Škatlice CDjev, ki so se ustrežljivo pustile

razstaviti, so seveda pričale, da se je s ploščami poleg poslušanja počelo še kaj drugega. Vendar, ali ne bi bilo lepo, če bi kaj takega bilo tudi na internetu? Da bi si za razumno članarino lahko "izposodil" glasbo s plošč, podobno kot prave CDje?

Kaže, da se to v resnici začenja dogajati. Znameniti mp3.com, kjer so pred časom omogočili gostovanje glasbe nepregledni množici izvajalcev, je odprl spletišče s pomenljivim naslovom Emusic.com. Za mesečno naročnino boste odšteli manj kot za en CD, v zameno pa boste lahko po mili volji izbirali med kakimi deset tisoč ploščami. Med njimi resda ni, kot tudi sami priznavajo, Britney Spears ali Limp Bizkit, kar je samo še en dokaz neprilagodljivosti velikih založb. Zato pa so tu recimo številne manjše ali "neodvisne", npr. Epitaph in Earache, ter zadnje plošče Toma Waita in Girls Against Boys, klasiki bluesa in jazz, ali pesmi sibirskih Čukčev in drugih etno izvajalcev. Izbor je resnično vreden ogleda. Za dvomljivce je poskusno članstvo brezplačno!

Nisem sicer prepričan, da je Emusic prvi tovrstni poskus (preverite npr. ruski allofmp3.com), je pa zagotovo najbolj zastavljen in najbolj dodelan ter prijazen za uporabo. Nekaj očitkov sicer ostaja. Najbolj zopna je omejitev številnih plošč samo na področje Amerike - smešno, če vemo, da lahko taiste plošče v ameriških spletnih trgovinah normalno kupimo. Pri vpisu zato velja pogoltniti ponos in se prijaviti kot Američan... Glasbo lahko prenašamo le v zelo povprečni kakovosti 128kb/s in diskografski podatki povečini manjkajo. Ampak te lahko vedno poiščemo npr. na allmusic.com, po ovitke pa gremo na cdcovers.cc. Skratka, če bo Emusic preživel in po možnosti še razširil svojo ponudbo, je prihodnost zelo obetavna.

Se vse skupaj sploh splača?

Z novimi načini razširjanja se porajajo nova vprašanja, pogosto psihološke in svetovno nazorske narave. Koliko sploh še cenimo glasbo, ki jo dobimo mimogrede in brez truda, brez mistike in dogodivščin, ki so nekdaj spremljale nabavljanje plošč po raznih čudnih in avanturističnih poteh? Ali se glasba, okleščena na svoje nematerialno "bistvo", razlikuje od tiste, ki jo kupimo v lično opremljeni skatlici?

CD plošče so ob njihovem nastanku spremljale številne kritike. Takoj za "sintetičnim" zvokom so jim zamerili majhnost, ki naj bi onemogočala umetniško likovno izražanje na ovitkih. Diskofilske zbirke na CDjih poleg tega delujejo prostorsko veliko manj impresivno kot na starih vinilkah. In kaj naj šele rečemo sedaj? Ovitki so se kar nekam izgubili, na en sam neugleden CD lahko posnamemo deset ali več plošč. Ali ni to resnično razvrednotenje vsega skupaj?

Odločitev je nazadnje odvisna od nas samih, od naših pričakovanj, zahtev, možnosti, želja. Nekateri še vedno prisegajo na vinilne plošče in jih poslušajo na doma zloženih gramofonih preko sovjetskih elektronk. Kratica .mp3 je zanje najhujša kletvica in žalitev dobrega sluha. Za ostale so CDji dober izbor za glasbo, ki jim nekaj pomeni in naj bi jo poslušali več kot le enkrat. Internet pa je odprto morje za radovedneže, ki so pripravljeni tvegati slabšo kvaliteto zvoka za spoznavanje glasbe in izvajalcev, ki jih ob današnjem načinu dela glasbene industrije drugače ne bi mogli. Ob prepričanju, da se bodo prej ali slej morala uveljaviti tudi pravila, ki bodo zagotavljala izpolnjevanje pravic ustvarjalcev in ne le dobička založnikov.

Sicer pa, kdo pravi, da v internetu ni mistike in junaških zgodb?

Simon Markič

Ekologija - ideologija prihodnosti

Poletje razsaja. Vsakdo želi v naravo, na prosto, k vodi. Te v bližini našega mesteca res ne manjka. Soški biser, umetno jezerce Vogrsko in 20 minut z avtom do Jadranskega morja. Dobrine neprecenljive vrednosti. Toda ali imamo ravno zato, ker jih ne plačujemo, do njih tako mačehovski odnos? Najlažje se je spraviti na Italijane, ki naj bi bili eni izmed nosilcev evropske kulture, pa to tako slabo izkazujejo. Vsak kotiček je kar naenkrat primeren za odlagališče smeti. Saj s človeškimi iztrebki bi še šlo, ker so razgradljivi, toda vsa plastika in pločevina, ki naseljuje divjo plažo Sistiana? A žal smo prej pripravljeni tolči po drugih kot izprašiti si svojo vest. Eden ta naj, ta naj placov ob Soči, bivši Rutar, zdajšnji Parapet, doživlja namreč podobno okupacijo odpadkov. Tri korake po stezici med grme, pa se že lahko vprašaš ali nisi po pomoti zašel na smetišče. Že res, da se ponoči ne vidi, če vržeš pločevinko v temo ali jo zatlačiš med skale, a dan potem omogoči pogled na dejanske posledice. Verjetno tudi čips in podobno teši lakoto ljudem, toda gotovo se z embalažo ne hrani narava. Pri vsem tem gre le za minimalno dejavnost vsakega posameznika, pa bi širši krog družbe užival blagostanje čistega okolja. Ko bi VSAK POSPRAVLJAL vsaj ZA SEBOJ!

Nekje mora biti primankljaj v vzgoji. Že v osnovno šolo bi morali uvesti predmet okoljevarstva. Med različnimi učinki in pogledi nanj bi v letih šolanja lahko obdelali tudi vse različne religiozne nazore. Ime predmeta kot tako bi ponudilo nevtrarno ozemlje. Pozabljamo, da večinski antropocentrizem (človek kot središče) nudi navidezni občutek, da je človeštvo gospodar planeta in ne, kot je v resnici, relativno neuspešen upravitelj. Mar si bomo morali nekoč priznati, da smo le škodljiva bolezen za Zemljo, ne pa njej hvaležno darilo evolucije?

Vsa industrija, ki ne upošteva okolja, nam samo približuje posmrtna nebesa in zato služi kot opij ljudstvu ter omogoča množične overdose vojn. Koliko je te otopelosti v mišljenju! Vrh družbe se omamlja z iluzijo brezskrbnosti, ki naj bi bila dosegljiva le z denarjem, tisti z dna pa s paralelno iluzijo brezbrzičnosti, ki jo omogočajo legalne in ilegalne droge. Torej, ali smo ljudje sami po sebi škodljivci, kar kot pozitivec po prepričanju odločno zanikam, ali pa znotraj človeškega organizma razsaja huda MENTALNA BOLEZEN, ki se izkazuje v obliki neupravičenega mnenja o lastni superiornosti in v krivičnem podcenjevanju ostalega, kar biva.

Smo, kar je vse, in zato neločljivo in dokončno vpleteni v sistem kozmosa, ki ravna po zakonu uravnoveženosti vsega in tisti, ki ruši ravnotežje, je slej kot prej v takšni elementarni veličini in raznolikosti vpletenega nevtraliziran, če se seveda pravočasno ne spametuje in sebe sprejme kot enega izmed delov širše celote.

Neža Kodrič

Rok Sieberer Kuri

Zgodba Frenka Nissana

Futuristični roman

Forum Ljubljana, 2002

Zgodba Frenka Nissana predstavlja drugi del futuristične trilogije *Družina Nissan*. Prvi del, roman z naslovom *Jessijeve zgodbe*, je izšel leta 1996 pri Forumu Ljubljana.

Vendar *Zgodbo Frenka Nissana* lahko mirne duše zaužijete tudi brez predhodnega branja prvega dela. Oziroma vas bo duhovito in z dobršno mero družbenokritične ironije napisan tekst mogoče prepričal, da boste segli tudi po *Jessijevih zgodbah*. Trilogijo bo sklenila pripoved *Sherry, Jessijeve polsestre in moje sestre*.

Zgodba Frenka Nissana je futurističen roman, kjer daje Kuri prosto pot domišljiji v kreiranju nekega *izmišljenega Megatropolisa*, v katerem je *človek le transplant in ničvredni kosček grozljive tehnologije in potrošniške mrzlice*, kakor ocenjuje v spremni besedi Milan Vincetič.

Roman *Zgodba Frenka Nissana* je svojevrstno, drzno, domišljije in krute realnosti polno besedilo. Pisano v sočnem jeziku, v slengu prevladuje ljubljansčina, vedno in povsod pa je čutili avtorjev nekomformističen, močno ironičen in kritičen pogled na svet. Vsak dialog posebej, vsak štos, vsaka opazka skriva v sebi določene barvite podtone. Družbeno in osebno kritične, vedno duhovite, vedno ravno toliko nakazane, da lahko bralec sam potegne določene zaključke. Če seveda ujame osnovno zamisel knjige. Če tudi sicer zaznava v »realnem« življenju vso praznino, bedo in razčlovečenost okolja in sveta, v katerem živimo in v katerega nas vsakodnevno bolj pehajo. Če se za hip zaustavi in ozre naokoli...

Koperit Frenk Nissan se je po vsemogočnem fuku žejen odpravil in trgovino 199 iskat poživilno-alkoholno pijačo fantasy. Še predstavljal si ni, kako korenito bojo členonožci, ki so podrejeni alahogalakstični diktaturi, vplivali na njegov brezskben način življenja.

In zgodba se začne.

Noro drzna zgodba o kako foniji tega sveta. Zgodba, ki dregne v ta trenutek najbolj izzivalne in človeško vznemirljive stvari, to so danes predvsem vedno bolj aktualna biogenetska vprašanja v morda ne tako daljni prihodnosti. Kjer ne gre samo za to, da se izvirnik nadomesti z umetnim vsadkom. Gre preprosto za to, da lahko z »zamenjavo« dosežeš nekaj, kar je močnejše kot izvirnik. Na ta način pa se tudi sama podlaga našega vsakdanjega razumevanja sveta ruši. Razvoj skratka v smeri, da že skozi gensko manipulacijo in s psihofarmakologijo postaneš vse bolj ustvarjalni in celo dober...

Preberite in potopite se v Kurijev svet burne domišljije. Ki je mnogo več kot to. Futurističen roman, kot je zapisano v podnaslovu, namreč.

Varja Velikonja

Založba Masovna

Nataša Karnel: Sto obrazov

Po kar nekaj mesecih priprav vam predstavljamo zbirko pesmi in aforizmov *Sto obrazov* avtorice Nataše Karnel. Ob izdaji avtorici čestitamo in ji želimo še veliko uspehov. Ob tej priložnosti vabimo bralce Masinf, da si zbirko pesmi in aforizmov kupijo in spoznajo pristno pisanje. Cena zbirke je 2.200 SIT ali 10 EUR. Naročite jo lahko na naslovu masovna@hotmail.com ali pa tako, da na naslov Masovna, p.p.1, 5001 Nova Gorica pošljete vaš naslov in potrjeno potrdilo o plačilu na naš račun št. 14000-0132426810. Knjigico in račun vam dostavimo v nekaj dneh.

Povabilo avtorice

Dragi bralci, drage bralke. Ta knjiga je nastala preko dolgoletnih izkušenj iz vsakdanjega življenja in opisuje pozitiven odnos do živali in oseb, čustven, realističen odnos do človeka oziroma ljudi. Nekatere pesmi so rahlo humoristične, vendar po svoje tudi nežne in že rahlo otroške. Je zelo lahko branje, ki ga priporočam predvsem mladini, pa tudi starejši generaciji z otroško dušo, in prepričana sem, da bo v njej vsak našel marsikaj zanimivega, predvsem pa koristnega za svojo dušo in srce.

Nataša

Na našem naslovu lahko še vedno naročite tudi pesmi Reka Miru Nataše Sodja.

Žagamo, pa žagamo...

drevca za nove pisarje

Iz Zasavja prihaja nov časopis **Vašhau**, glasilo KUD-a KNAP. Časopis izraža usmeritev skupine, ki ga izdaja. Poleg že »normalnih« problemov s prostori za svoje dejavnosti, so tu še politične teme, ki se navezujejo predvsem na protiglobalizacijsko gibanje. Tako da vse skupaj nekako kombinira lokalne probleme in globalne rešitve. Depresivnost post rudarskega okolja zahteva večjo angažiranost nasproti prevladujoči apatiji.

Kud Knap, Sp. Izlake 8, 1411 Izlake ali kudknap@email.si

Če so se pri Vašhau raje posvetili svojim idejam in manj pričakovanjem bralcev, pa so pri **Družbi**, ki jo izdaja Mladinski center Brežice, večjo pozornost namenili prav ciljni populaciji. Barvna naslovnica, dovolj veliki font, pričakovana količina fotografij, kaže na željo pridobiti čim več bralcev. Vsebinsko pa poskuša pokriti predvsem teme, ki naj bi mlade najbolj zanimalo, npr. alkohol, elektronska glasba... V iskanju skupnega imenovalca pri bralstvu vedno lahko trpi kvaliteta, vendar za ta projekt upam, da se ne bo usodno poznalo. Mladinski center Brežice, Gubčeva 10a, 8250 Brežice ali mc-brežice@siol.net

Oba časopisa sta brezplačna. Obema tudi želimo nadaljevanje začetane poti.

Kam naj se dam?

Poletna scena v Novi Gorici

16.08. Noetics (Nemčija, space rock)
17.08. The Ansasa Trio (Slo, jazz)
19.08. Stari kino predstavlja: Nekoga moraš imeti rad
20.08. Tibet - potopisno predavanje
21.08. Vokalna skupina Domen
22.08. Me Tri X - gledališka miniaturna za tri ženske in torbo
23.08. Amala, večer ciganske glasbe
24.08. Marjan Loborec kvartet, jazz
25.08. Stari kino predstavlja: Milagros
28.08. Ljubljanski kvartet saksofonov
29.08. Moške fantazije - od pornografije do poezije, komedija
30.08. The Authentics (zamejstvo - ska/swing žur)
31.08. Urban & 4 (Hrvaška)
Koncerti začnejo ob 21h, ostale prireditve ob 22h.
Več na www.klub-kgs.si

3. kreativni tabor Sajeta

11.-17.8. 2002, Sotočje pri Tolminu
Zaključni večeri
14.08. Ulixes: feedback:
15.08. Colorstar, Sunart & The Deegee's
16.08. Manufactur, Harlem Underground
17.08. Arbe Garbe

Moto zbor

22.-25.08., Tolmin, Sotočje
22.08. Odprtje, DJ program, igre
23.08. od 20h Šank Rock + dve predskupini
24.08. od 20h Firebird, Razvaline, Venera, Let 3; igre, ognjemet, striptease, izbor najlepših motorjev in vsebine mokrih majic druge atrakcije
25.08. družabni program, dejavnosti klubov
Možnost izletov, čolnarjenja, skokov s padalom, raftinga. Za motoriste je vstop prost, za ostale 1.300 SIT na večer, 2.000 za dva. Kampiranje bo brezplačno.

Nočna izmena tudi letos:

30.08. od 18.30 dalje, Anhovo - Salonit
Nastopajo Fjord, Pantoffel Meize, Thunder Goods, Zmelkow, Zablujena Generacija, Tinkara Kovač, Ana Papedan, program vodi miss Slovenije Rebeka Dremelj.
Prost vstop!

Metal Mania Open Air

16.-17.08. Komen na Krasu (nogometno igrišče)
16.08. od 19.00 ure dalje: Forlorn Legacy, Authanasia, Expulsion, Insanity, Fetisha, Mortifixion
17.08. od 12.00 ure dalje: Ancient (Nor), Somrak, God Scard, Kaoz, Obnounce, Root a Balluta, Sabaium, Torka, Aisling, Magus Noctum, Antrum, Execratium
Info: www.metalmaniafest.cjb.net

Elvis Jackson

30.08. Ovaro (Udine-Videm)/ Ovarock festival
31.08. Kranj/ Slovenski trg

Zaklonske prepeva

30.08. Ptuj/ Terme
31.08. Kranj/ Slovenski trg

The Authentics

31-08-02 Idrija/ Swenak - ipkarija fest.

Urban & 4

17.08. Koper/ Oživela ulica - Muzejski trg
30.08. Ljubljana/ Trnfest

Zmaj ma mlade, Postojna, 06.-31.08.

program na www.zmaj-ma-mlade.com

Trnfest - Ljubljana, KUD F.Prešeren;

www.kud-fp.si/trnfest, tudi za Street Explosion in ostalo

Festival v Rušah - 23.08., 01.09., Ruše

Program na www.cezam.org

Masovna

p.p.1

5000 Nova Gorica

POŠTNINA PLAČANA PRI
POŠTI 5101 NOVA GORICA

TISKOVINA